

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

משפטים בספרות - 62516

תאריך עדכון אחרון 16-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' דרור בורשטיין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dror.burstein@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ד, לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

עולם המשפט הוא אורח ביצירות ספרות רבות, החל מכמה מסיפורי המקרא ("משפט-השדה" של אלוהים לאדם וחווה בטרם גירוש מגן עדן, משפט שלמה), ועד יצירות מודרניות של סופרים רבים, כמו קלייסט, קפקא, דוסטויבסקי, שייקספיר ואצלנו – אידה פינק, אהרן אפלפלד, שופמן ורבים אחרים. הקורס יציע קריאה במבחר יצירות ספרות (פרוזה, שירה, שני מחזות) שעניינן ההליך המשפטי, דמות השופט, עורך הדין, העונש, העדות ועוד.

מטרות הקורס:

הקורס יבקש לבחון מנקודת מבט ספרותיות את תחום המשפט וכמה מהנחות היסוד שלו, תוך כדי התחקות אחר דרכי העיצוב של נושאים משפטיים שונים, כגון: החוזה כביטוי ליחסים חברתיים, הקיום האנושי כְּהִי־וֹת-נֶאֱשָׁם, אפשרותו של משפט במצבים קיצוניים; הזיקה בין החקירה המשפטית לסיפור, משפט בזמן השואה ואחריה, משפט עתידי, ועוד. מטרה עיקרית של הקורס היא לחשוף הסטודנטים לכמה יצירות שהן "חובה" לכל משפטן, ולעודדם להרחיב את קריאתם ביצירות ספרות אחרות בנושא לאורך חייהם המקצועיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לקרוא יצירות ספרות שעניינן המשפט הן כספרות והן כביקורת המשפט באמצעים אמנותיים.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבוא; משפטי בראשית: סיפורי משפט קדומים
שירת האסירים (הייקו והייבון)
המשפט והשואה: דיני נזיקין, דיני ראיות, דיני עונשין
המצב המשפטי; מכונת המשפט; שער החוק: קפקא
החיים כחוזה: הסוחר מוונציה
האיגיון (נונסנס) המשפטי: משפט בארץ הפלאות, משפט ומדע בדיוני

חומר חובה לקריאה:

ספר בראשית, פרקים א-ד; מלכים א, פרק ג, 1-28.
הברית החדשה, "הדרשה על ההר" וקטעים המתארים את משפטו של ישוע; מבחר מדרשים על משפט סדום מתוך "ספר האגדה";
ריימונד קארבר, "שלי", בתוך מתחילים, מאנגלית משה רון, עם עובד, 2013.

אהרן אפלפלד, "פיצויים", בתוך עשן, עכשיו 1962.
 אידה פינק, "השולחן", בתוך: כל הסיפורים, מפולנית דוד וינפלד, עם עובד 2004, עמ' 323-345.
 רנץ קפקא, "במושבת העונשין", בתוך רופא כפרי, תרגום אילנה המרמן, עם עובד 2000, עמ' 167-203.
 אביגדור פלדמן, "מקום המשפט", מקוון.
 ז'ורז' סימנון, מכתב לשופט, מצרפתית יהושע קנז, עם עובד 2004. יש לקרוא לפחות את הפרק הראשון.
 ויליאם שייקספיר, הסוחר מוונציה.
 לואיס קרול, הפרקים "מי גנב את הלבבות", "עדוה של אליס", הרפתקאות אליס בארץ הפלאות, תרגום רנה ליטוין, הספרייה החדשה, 1997, עמ' 125-145.
 אייזק אסימוב, "איש יובל המאתיים"

חומר לקריאה נוספת:

- א' דה בלזאק, הכומר מטור, מצרפתית ארזה טיר-אפלרויט, כרמל 1999.
- ---, פסול דין, מצרפתית ארזה טיר-אפלרויט, כרמל 2000.
- ---, "הקולונל שאבר", בתוך סיפורים נפוליוניים, מצרפתית עדה פלדור, הספרייה החדשה 2001.
- אייזכילוס, אגממנון; נושאות הנסכים; נוטות החסד, מיוונית אהרן שבתאי, שוקן 1990.
- אלבר קאמי, הקור, מצרפתית אילנה המרמן, עם עובד, 2011.
- ג'ק. צ'סטרטון, תמימותו של האב בראון, מאנגלית אסף שור, הקיבוץ המאוחד 2010.
- הרמן מלוויל, בילי באד, מלח, מאנגלית עידית שור, בבל 2003.
- מנפרד פרנק, פרשות רצח, מגרמנית רוני לוביאניקר ואילנה המרמן, עם עובד 1990.
- טרומן קפוטה, בדם קר, מאנגלית ליאור שטרנברג, כתר 2009.
- יצחק בשביס זינגר, בית הדין של אבא, מידיש בלהה רובינשטיין, ספריית פועלים 2011.
- סופוקלס, אנטיגונה, מיוונית אהרן שבתאי, שוקן 2002.
- פ"מ דוסטויבסקי, החטא ועונשו [קיימים מספר תרגומים לעברית].
- פרדיננד פון שיראך, פרשת קולוני, מגרמנית נועה קול, ידיעות ספרים 2012.
- דליה רביקוביץ, מוות במשפחה, עם עובד 1977 (חלק מהסיפורים נדפסו מחדש בספר קבוצת הכדורגל של יוני מנדלה, הספרייה החדשה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1997).

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 85 %
 אחר 15 %

מידע נוסף / הערות:

בוחר בקריאות אמריקאיות על קריאת החובה ייערך כעבור כחודש מתחילת הסמסטר. תאריך מדויק יימסר בכיתה.